

Amžinųjų vertybių kelyje

Ar gali būti kas nuostabesnio, nei savo tautos dvasinių ir kultūrinių vertybių puoselėjimas, savo

Diplomantas Martynas Strazdas, Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokykla

Laureatės Marija Grišmanauskaitė ir Milita Šalaitė, Alytaus muzikos mokykla

krašto muzikinių tradicijų skleidimas? Puiku, kad yra žmonių, kurie ne tik patys gyvena tautos kūrybinių pasiekimų išsaugojimo idėjomis, inicijuoja įvairius renginius, projektus, bet ir į šį taurų darbą įtraukia daug pedagogų, kompozitorių, muzikologų, kitų meno sričių atstovų.

Šviesaus atminimo kompozitorius ir pedagogas Leonas Povilaitis, nuo pat vaikystės jautęs nenugalimą potraukį muzikai ir menui, puikiai suprato, kaip svarbu vaikams kuo anksčiau pradėti puoselėti pirmuosius muzikos garsų pojūčius, skiepyti tikrąsias vertybes, padėti susivokti meno srovių labirintuose.

Maestro 1998 metais inicijavo naujų lietuviškų fortepijoninių kūrinių festivalį, kurio pavadinimas laikui bėgant šiek tiek pakito, tačiau pagrindinis renginio tikslas – skleisti, puoselėti lietuvių autorių muziką, plėsti pedagoginių repertuarą – išliko visam laikui.

Šių metų gegužės 17 ir 18 dienomis nuaidėjo jau tryliktas Leono Povilaičio respublikinis šiuolaikinės lietuviškos fortepijoninės muzikos festivalis-konkursas. Iš įvairių Lietuvos kampelių suvažiavusius konkurso dalyvius pakvietė jaukūs Kompozitorių namai. Skelbdama šventės pradžią, suskambo jau simboliu tapusi Leono Povilaičio „Svajonė“. Šią romantišką pjesę atliko Gedimino Pamakščio vadovaujamas Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos instrumentinis ansamblys „Ažuoliukas“ ir solistas – tos pačios mokyklos mokinys Daumantas Kazlauskas.

Kas antri metai vykstančios šventės dalyvius nuoširdžiai pasveikino Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos direktorė Aušra Šikšnelienė ir Lietuvos kompozitorių sąjungos pirmininkė Zita Bružaitė, kuri pasidžiaugė tuo, kad Leono Povilaičio iniciatyva gyvuoja kiekvieną kartą atsinaujindama, į šiuos konkursus kviečiami kompozitoriai, kurie gali girdėti ir matyti, ko stokojama ir kuo galima papildyti lietuviško muzikavimo tradicijas. Ypač kompozitorė džiaugėsi festivalyje pirmą kartą dalyvaujančiais svečiais, priminė, kad šiuose namuose lankydavosi ir Balyš Dvarionas, ir Stasys Vainiūnas, kurie taip pat kūrė lietuviškos fortepijoninės muzikos istoriją.

Norą dalyvauti šiųmečiame konkurse pareiškė 70 jaunųjų talentų iš Alytaus, Varėnos, Elektrėnų, Biržų, Kaišiadorių, Kazlų Rūdos, Kauno, Visagino, Zarasų, Švenčionių, Šalčininkų, Naujosios Vilnios ir Vilniaus muzikos ir meno mokyklų. Konkurso dalyviai atliko du skirtingo charakterio šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūrinius.

Profesorės Aldonos Eleonoros Radvilaitės vadovaujamą vertinimo komisiją sudarė LMTA profesorius Algirdas Vizgirda, Druskininkų M. K. Čiurlionio meno mokyklos vyresnioji mokytoja Jūratė Petraškevičienė, kompozitorius Vytautas V. Barkauskas, Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos mokytojos metodininkės Liudmila Ikonikova ir Audronė Aleksandravičiūtė.

Konkurso laureatai Dominyka Narkevič, Rūta Misiūnaitė, Dominyka Barauskaitė, Milda Barščiavičiūtė, Augustina Lankutytė, Elija Laurikėnaitė, Viktorija Narbutaitė, Simonas Navickas, Rapolas Okas, Vytautas Grigelevičius, Laimis Šimkevičius, Paulius Stanulionis, Indrė Zinkevičiūtė, Marija Grišmanauskaitė, Milita Šalaitė, Tomas Smolka ir Rūta Žemaitytė išsiskyrė ne tik puikiu instrumento valdymu, bet ir originalia kūrinių interpretacija. Daug renginio dalyvių už gerą pasirodymą įvertinti diplomais.

Šventę vainikavo laureatų ir diplomantų apdovanojimo ceremonija ir išskilingas laureatų koncertas. Vertinimo komisijos pirmininkė profesorė Aldona Eleonora Radvilaitė, įteikdama diplomus, nuoširdžiai pasveikino visus konkurso dalyvius: „Visa vertinimo komisija labai džiaugiasi, kad jūs populiariate lietuvišką muziką. Yra daug nemirtingų pasaulinės literatūros šedevrų, kurie gyvuoja kelis šimtmečius, bet mes taip pat turime savų puikių kompozitorių. Jei jūs

visada su noru grosite ir tobulinsite savo meistriškumą, tai ir kompozitoriai sukurs daugiau gražių ir įdomių kūrinių. Tai bus abipusis ryšys. Džiaugiamės jūsų pasiekimais ir linkime toliau ryžtingai siekti aukštumų.“

Šiomet šventę parėmė Kultūros rėmimo fondas, UAB „Organum“ direktorius Dainius Sverdiolas užtikrino puikų instrumentų skambesį, UAB „Žalia giria“ malšino šventės dalyvių troškulį.

...Sėdžiu ištuštėjusioje salėje. Ką tik nušurmuliavusių šventę mena vazoje pamerktos gėlės, išdidžiai stūksantys fortepijonai, ant sienos kabantis festivalio-konkurso logotipas, sukurtas renginio sumanytojo sūnaus Leono Povilaičio jaunesniojo, pro pravirą langą tiesia šaką visų švenčių liudininkas žieduose paskendęs kaštonas.

Mintyse iškyla 1998 metų festivalio akimirkos, kai pirmą kartą surengtoje šventėje dalyvavo tik Vilniaus jaunieji pianistai, garbingai vertinimo komisijai vadovavo profesorė Gražina Ručytė-Landsbergienė. Metams bėgant populiarijantis renginys tarsi didelio medžio šakos kerojosi į visus Lietuvos kampelius, kūrėsi tradicijos. Festivalis visada turėjo savo gerbėjų, nuolatinių dalyvių, kuriuos atvykusius į konkursą sutikdavome kaip senus gerus bičiulius.

Nuo pat pradžių renginį organizuojanti Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokykla palaiko puikius kūrybinio bendradarbiavimo ryšius su Lietuvos kompozitorių sąjunga, kuri inicijuoja naujų kūrinių atsiradimą.

Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos kolektyvas rūpinasi sklandžia šventės eiga ir per daugelį metų sukurtų tradicijų puoselėjimu. Malonu pasidžiaugti mokytojų Audronės Aleksandravičiūtės,

Vilmos Jasudėnaitės, Loretos Kuliešiuviienės, Izabelos Dakinevičiūtės, Živilės Survilaitės, Daivos Tumėnaitės visada kruopščiai atliekamais darbais. Projekto vadovė Rima Podprugina tarsi instrumento stygas nepriekaištingai suderina visus veiksmus, kuriuos sklandžiai koordinuoja mokyklos direktorė Aušra Šikšnelienė ir direktorės pavaduotoja ugdymui Liudmila Ikonikova.

Leidžiuosi laiptais į pirmą jaukių ir svetingų namų aukštą. Iš stendų žvelgia laimingi veidai, primenantys praėjusių konkursų akimirkas. Šalia išdėliota „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos bibliotekos vedėjos Ados Gelpėnaitės rengiama lietuvių autorių natų knygų parodėlė. Greta kitų rinkinių garbingą vietą užima ir „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos mokytojų redaguoti ir išleisti lietuvių kompozitorių kūrinių leidiniai „Gimtinės delnė“ (2004 m.), „Aidas virš upės“ (2004 m.), „Kūriniai jaunajam pianistui“ (2007 m.), „Akimirkos“ (2009 m.). Dėmesį traukia naujas kompozitoriaus Vlado Jakubėno leidinys – pjesės fortepijonui iš baletu „Vaivos juosta“, už kurį festivalio rengėjai labai dėkingi Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos, išleisdamas šį vertingą rinkinį, direktorei Rimai Zuozieniui.

Kompozitoriaus Leono Povilaičio dėka „Ažuoliuko“ muzikos mokykla yra sukaupusi didelį kiekį ne tik spausdintų leidinių, bet ir įvairių kompozitorių kūrinių rankraščių, kurie dar turėtų būti perkelti į spalvingas knygas. Nuo 1998 metų šalies mokytojai ir kompozitoriai yra išleidę apie 30 naujausių lietuviškos pedagoginės literatūros rinkinių. Norisi tikėti, kad šis kilnus darbas bus tęsiamas.

Per visus Kompozitorių namuose vykstančio festivalio veiklos metus išklaudyta daug įdomių pranešimų, stebėta vertingų meistriškumo pamokų, pristatyta lietuvių autorių

Garbinga vertinimo komisija: (iš kairės) A. Aleksandravičiūtė, L. Ikonikova, V. V. Barkauskas, prof. A. Radvilaitė, J. Petraškevičienė, prof. A. Vizgirda

leidinių, kurie yra populiarūs ne tik mūsų šalyje, bet ir toli už jos ribų. 2004 ir 2011 metais vykę tarptautiniai renginiai sukvietė jaunuosius talentus iš Vokietijos, Ukrainos, Lenkijos, Latvijos, Rusijos. Jie savitai ir kūrybiškai interpretavo lietuvišką šiuolaikinę muziką.

Festivalyje daug metų skambėjo tik fortepijoninė muzika, o 2011 metais suskambo ir fleitos, saksofono, obojaus, birbynės, smuiko garsai. Renginyje praturtėjo naujomis spalvomis, išraiškos priemonėmis, iki šiol konkurso programose nematytomis autorių pavardėmis. Šalia dažnai atliekamų L. Povilaičio, V. Mikalausko, D. Kairaitytės, V. Bagdono, V. Majorovo, R. Žigaičio, Z. Bružaitės, J. Juozapaičio, V. Barkausko, T. Leiburo kūrinių klausytojus džiugino T. Adomavičiaus, K. Daugėlos, T. Šerno, P. Jokubausko, D. Pavilionio, V. Budrevičiaus, D. Danilaičio ir kitų kompozitorių pjesės.

Nuo pirmojo Leono Povilaičio inicijuoto renginio praėjo penkiolika metų. Lyg ir niekas nepasikeitė – tie patys ypatingą kūrybinę aurą saugantys Kompozitorių namai, tie patys susikaupę, atsakingi konkurso dalyvių veidai, kompozitoriai, atėję pasiklausyti savo atliekamos muzikos, susijaudinę vaikai, nedrąsiai prašantys autoriaus autografo ir nuotraukos atminimui. Gal tik atlikėjai įgijo daugiau pasitikėjimo, išugdė savo meistriskumą. Pagausėjo pasirenkamų groti kūrinių repertuaras, už ką esame dėkingi kompozitoriams. Kuklius ant paprasto spalvoto popieriaus spausdintus raštus pakeitė dailūs spausdintuvės dažais kvepiantys diplomai. Tačiau yra ir praradimų – tarp mūsų nebėra gerbiamų kompozitorių A. Rekašiaus, V. Mikalausko, R. Kontrimo, R. Žigaičio, L. Povilaičio. Vis dėlto jų muzika išliko tokia pat populiari kaip ir anksčiau.

Ypatingą dėkingumą jaučiame

festivalio sumanytojui Leonui Povilaičiui, kurio penktąsias mirties metines minėjome praėjusį rudenį, lapkričio 7 dieną. Prisiminimų vakarą, vykusį Stasio Vainiūno namuose, surengė Maestro kolegės, Vilniaus „Ąžuoliuko“ muzikos mokyklos mokytojai. Mokiniai skambino lietuvių autorių kūrinius, kompozitorius Jurgis Juozapaitis, Leono Povilaičio dukterėčia Jurga Varnaitė-Bliuvienė, muzikologas Vaclovas Juodpūsis ir „Ąžuoliuko“ muzikos mokyklos direktorė Aušra Šikšnelienė dalijosi prisiminimais apie nuoširdų kolegą, bičiulį, giminaitį.

Manau, dar bus daug sukakčių, kurių metu prisiminsime ir kitus išėjusius kompozitorius, nes jų indėlis į lietuvių muzikinę kultūrą yra labai vertingas, o jų kūryba bus gyva visada ir skambės jaunųjų muzikantų koncertuose. Lietuva turi daug puikių ne tik vyresnės kartos autorių, bet ir talentingų jaunų kompozitorių, kurių indėlis į pedagoginę literatūrą dar nėra gausus.

Mieli kompozitoriai, vaikai labai mėgsta Jūsų muziką ir laukia naujų Jūsų kūrinių. Lai Jus nuolat lydi kūrybinis įkvėpimas, o jaunieji atlikėjai ir jų mokytojai pasirūpins, kad Jūsų sukurta muzika būtų gyva ir skambėtų ne tik muzikos mokyklų, bet didžiosiose koncertų ir konkursų salėse.

Asta GRYBIENĖ

Konkurso laureatai, diplomantai su mokytojais ir vertinimo komisijos nariais

